

«БЖЗК» АҚ Директорлар кеңесінің
шешімімен бекітілді
2021 жылғы «08» қазандағы №2 хаттама

**2022-2026 жылдарға «Бірыңгай жинақтаушы зейнетақы қоры» акционерлік
қоғамының корпоративтік даму стратегиясы**

Кіріспе

2022-2026 жылдарға «БЖЗҚ» АҚ корпоративтік даму стратегиясы 2012 жылғы «Қазақстан-2050» мемлекеттік стратегиясында, 2014 жылғы 2030 жылға дейін Қазақстан Республикасының зейнетакы жүйесін әрі қарай жаңғырту тұжырымдамасында (бұдан әрі – Тұжырымдама), 2020 жылғы 2020-2025 жылдарға Қаржылық технологиялар мен инновацияларды дамыту тұжырымдамасында анықталған әлеуметтік саясат қағидаттарына сәйкес әзірленді және «БЖЗҚ» АҚ Директорлар кеңесі 11.10.2017ж. (№ 5 хаттама) бекіткен 2017-2021 жылдарға «БЖЗҚ» АҚ корпоративтік даму стратегиясында анықталған негізгі даму бағыттарының жалғасы.

Тұжырымдама мақсаты – зейнет жасында лайықты өмір сүру деңгейі үшін дұрыс зейнетакы төлемдерін қамтамасыз етуге мүмкіндік беретін зейнетакы жүйесін жаңғырту. Тұжырымдама аясында іске асырылатын шаралар 2030 жылға дейін жиынтық зейнетакы төлемдерімен алмастыру коэффициентін зейнетакы жүйесіне қатысу өтілі кемінде 35 жыл және аударым жилігі жылына 12 рет (халықаралық стандарттар деңгейінде) болған кезде айырылған табыстан кемінде 40% деңгейінде сақтауды қамтамасыз етуге арналған.

Тұжырымдама зейнетакымен қамсыздандыру жауапкершілігін мемлекет, жұмыс беруші және қызметкер арасында бөлуді көздейді. Мемлекет азаматтарға базалық ең төменгі зейнетакы деңгейіне кепілдік береді. Қызметкерлер жұмыс берушілердің көмегімен жеке зейнетакы жинақтарын қалыптастырады, бұл ретте әрбір қызметкердің жинақ мөлшері өзінің жеке еңбек үлесіне байланысты. Қазақстанда көпденгейлі және көпкомпонентті жүйе іске асырылған. Бірінші деңгей мемлекеттік бюджет қаражаты есебінен зейнетакы төлемдерін (ортак және базалық зейнетакы төлемдері) қамтиды. Екінші деңгей міндетті жинақтаушы жүйені білдіреді, ол қызметкерлердің 10% міндетті зейнетакы жарналары (МЗЖ) және жұмыс берушілер еңбек жағдайы зиянды жұмыспен айналысатын тұлғалар пайдасына төлейтін 5% міндетті кәсіптік зейнетакы жарналары (МКЗЖ) есебінен зейнетакы төлемдерін қамтиды. Үшінші деңгей – ерікті жинақтаушы жүйе, ол жеке және занды тұлғалардың ерікті зейнетакы жарналары (ЕЗЖ) есебінен зейнетакы төлемдерін қамтиды.

Қазір азаматтардың жиынтық зейнетакысында мемлекеттік бюджеттен жасалатын ортақ зейнетакы төлемдері көбірек, себебі қазіргі зейнеткерлердің басым бөлігінің елімізде алғаш жинақтаушы зейнетакы жүйесі енгізілген 1998 жылға дейінгі еңбек өтілі елеулі. Сонымен, 2020 жылғы барлық зейнетакы алушы бойынша еңбек табысын жиынтық зейнетакымен алмастыру коэффициентінің (АК) орташа көрсеткіші – 56%, оның ішінде 45% мемлекеттік бюджет қаражатының есебінен (ортак және базалық зейнетакы) және 11% МЗЖ есебінен құралатын БЖЗҚ-дағы азаматтардың жеке зейнетакы жинақтарының есебінен құралып отыр. МЗЖ есебінен зейнетакының жинақтаушы компоненті үлесінің көп болмауы, негізінен, азаматтардың зейнетакы жинақтарының қалыптастасуының толық циклы – 40 жыл. Зейнетакының ортақ компонентінің объективті қысқаруына және жинақтаушы компонентінің дамуына қарай зейнетакы жинақтары есебінен төлемдердің жиынтық зейнетакыдағы үлесі халықаралық стандарттарға жуық зейнетакымен қамсыздандырудың дұрыс деңгейіне жету үшін арта түсетін болады, осыған орай зейнетакының жинақтаушы компонентінің рөлі де өседі.

Жинақтаушы зейнетакы жүйесінің (екінші және үшінші деңгей) жалғыз басқарушысы – «БЖЗҚ» АҚ (бұдан әрі – БЖЗҚ, Кор).

БЖЗҚ 2013 жылғы 22 тамызда «ГНПФ» ЖЗҚ» АҚ мемлекеттік жинақтаушы зейнетакы қорының негізінде құрылды. БЖЗҚ құрылтайшысы және акционері – Қазақстан Республикасының Үкіметі. БЖЗҚ акцияларын сенімгерлік басқаруды Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі (ҚРҰБ) жүзеге асырады.

БЖЗҚ зейнетакы активтерін сенімгерлік басқаруды ҚРҰБ (үйгарым бойынша басқарушы) және 2021 жылдан бастап салымшының тандауы бойынша инвестициялық портфельді басқарушылар (ИПБ) жүзеге асырады.

БЖЗҚ салымшыларға және алушыларға жинақтаушы зейнетакы жүйесінің мәселелері бойынша кеңес береді, МЗЖ, МКЗЖ, ЕЗЖ тартуды жүзеге асырады, зейнетакы жинақтарын дербес есепке алуды жүргізеді және зейнетакы төлемдерін жасауды қамтамасыз етеді.

2020 жылдың мамыр айында жарияланған The Allianz Group¹ халықаралық ұйымының есебінде әлемнің алдыңғы қатарлы зейнетакы жүйелерінің рейтингі берілді. Рейтинг экономикалық және демографиялық факторлар, зейнетакымен қамсыздандыру жүйелерінің тұрақтылығы мен дұрыстығы сияқты белгілер бойынша жасалған. Allianz зейнетакы рейтингінде Қазақстан 70 елдің арасында Израиль, Швейцария, Германия, Франция, Сингапур және басқа да алдыңғы қатарлы елдерді басып озып, 20-сыншы орында тұр. Бұл елімізде таңдалған зейнетакымен қамсыздандыру үлгісінің және 2014 жылы Тұжырымдамен анықталған әрі қарай дамыту бағыттарының тиімділігін растап отыр.

1. Миссия, таным, құндылықтар

Миссия

Зейнетакы жинақтарын сенімді есепке алу және әрбір салымшыға қолжетімді, сапалы зейнетакы қызметтерін көрсету

Таным

Жинақтаушы зейнетакыны қалыптастыру мен жоспарлаудың дербес тәсілімен жоғары технологиялық қаржы институты

Құндылықтар

Адамды және тұтынушины бағдар тұту – Қор үшін өзіне тән даралығымен адам бірінші кезекте. БЖЗҚ клиенттерінің мүддесі аса маңызды, Қор зейнетакы қызметтерінің қолжетімді, түсінікті, уақытылы, тұтынушилардың қазіргі және келешектегі қажеттіліктеріне сай болуы үшін қолдан келгенниң барлығын жасайды.

Сапага бейімділік – белгіленген сапа стандарттарын сақтайтын Қор мақсаттары мен құндылықтарын бөлісетін кәсіпкөйлар командасының үйлестірілген жұмысы.

Технологиялық – Қор өз қызметінде заманауи технологияларды қолданады, Қор қызметкерлерінің құрамы үнемі ізденіс үстінде және уақыт талғамы мен талабына дайын болу үшін жаңа білім мен дағдылар қолданады.

Сенімділік – Қор корпоративтік басқарудың жоғары стандарттарын сақтауды мақсат тұтады, өз қызметін қатаң түрде Қазақстан Республикасының заңнамасымен анықталған аяда жүзеге асырады.

Жауапкершілік – БЖЗҚ басшылығы мен қызметкерлері салымшылар және зейнетакы жинақтарын алушылар алдында Қор қызметін үнемі жетілдіріп отыруға, ресурстарды үнемді әрі ұтымды пайдалануға жауапты.

Ашықтық – Қор жұртшылықпен қарым-қатынас жасау үшін ашық, зейнетакы жинақтарының жай-күйі мен өзінің ағымдағы қаржылық жағдайы жайлы мәліметтерді ашық ақпарат көздерінде әрдайым жариялада отырады.

2. Мақсаттар мен міндеттер

1. Үздік әлемдік тәжірибелі ескеріп зейнетакы қызметтерін көрсету мен әрбір қатысушымен қарым-қатынас жасаудың дербес тәсілі

1.1. Жеке қажеттіліктерін ескере отырып, салымшылармен және алушылармен қарым-қатынас жасау арналарын дамыту және жаңғырту

1.2. Дербес кеңес беру мен хабарландыруды дамыту

1.3. Белгіленген сапа стандарттарын сақтау және Қор үдерістерін жетілдіру

2. Жинақтаушы зейнетакы жүйесінің мәселелері бойынша жұртшылықпен және БЖЗҚ контрсеріктестерімен тиімді қарым-қатынас жасау

2.1. Зейнетакымен қамсыздандыру саласындағы халықтың хабардар болу деңгейін арттыру және жинақтаушы зейнетакы жүйесі мен БЖЗҚ-ға деген халық сенімін нығайту

- 2.2. Зейнетақы жарналарын төлеушілермен-агенттермен қарым-қатынас жасау
- 2.3. Мемлекеттік органдармен қарым-қатынас жасау
- 2.4. БЖЗҚ-ның басқа контрсеріктестерімен қарым-қатынас жасау

3. Қазақстанның жинақтаушы зейнетақы жүйесін әрі қарай дамыту бойынша ұсыныстар әзірлеу және заңнаманы іске асыру

3.1. Ақпараттық-статистикалық база қалыптастыру, ЖЗЖ-ны әрі қарай дамыту бағыттары бойынша сараптау жүргізіп, ұсыныстар әзірлеу үшін актуарлық үлгілеу құралдарын жетілдіру

3.2. Жинақтаушы зейнетақы жүйесінің жаңа компонентін – жұмыс берушінің міндетті зейнетақы жарналарын ендіру

3.3. ЕАӘО-ға мүше мемлекеттердің еңбекшілерін зейнетақымен қамсыздандыру туралы келісім аясында Құзыретті орган ретінде БЖЗҚ қызметтерін жүзеге асыру

3.4. Зейнетақы төлемдерін жүзеге асыру өлшемдері мен тетіктерін жетілдіру

Басқарма Төрағасы

Ж. Курманов